



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 528/2025-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej Mgr. Petrom Kupkom, advokátom, Hlavná 23, Trnava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. PN-6C/71/2018 a postupu Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 26Co/31/2023 takto

### r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. PN-6C/71/2018 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Trnava **p r i k a z u j e**, aby v konaní sp. zn. PN-6C/71/2018 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **3 000 eur**, ktoré jej **j e** Okresný súd Trnava **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Trnava **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **949,17 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšných častiach ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

### O d ô v o d n e n i e :

#### I.

#### Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 528/2025-14 zo 14. októbra 2025 bola na ďalšie konanie prijatá ústavná sťažnosť sťažovateľky, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného

práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PN-6C/71/2018 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26Co/31/2023. Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 14 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou pôvodne Okresnému súdu Piešťany 11. októbra 2018 domáha zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k v žalobe špecifikovaným nehnuteľnostiam. Okresný súd Piešťany rozsudkom č. k. 6C/71/2018-365 z 2. marca 2023 podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam zrušil a nariadil ich predaj. Na odvolanie žalovaného krajský súd uznesením č. k. 26Co/31/2023-419 z 12. marca 2024 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

3. Okresný súd v poradí druhým rozsudkom č. k. PN-6C/71/2018-433 z 9. januára 2025 zrušil podielové spoluvlastníctvo k nehnuteľnostiam a vysporiadal ho rozdelením veci. Proti rozsudku podali odvolania obe strany sporu, pričom ku dňu podania ústavnej sťažnosti okresný súd vykonával procesné úkony nevyhnutné na predloženie spisu odvolaciemu súdu.

4. Sťažnostná argumentácia je založená na tvrdenom porušení označených práv zbytočnými prietáhmi súdov konajúcich vo veci sťažovateľky. Sťažovateľka poukázala na celkovú dĺžku napadnutého konania, ktorá predstavuje dobu už takmer 7 rokov a ktorá je podľa jej názoru neprimeraná. Podľa sťažovateľky neexistuje žiadna okolnosť svedčiaca o právnej, resp. faktickej zložitosti veci, ktorá by odôvodňovala neúmernú dĺžku napadnutého konania. Sťažovateľka je toho názoru, že svojím správaním neprispela k spomaleniu súdneho konania. Zbytočné prietahy mali byť spôsobené výlučne postupom konajúcich súdov, ktorý mal byť poznačený neodôvodnenými obdobiami nečinnosti, ako aj ich neefektívnym postupom.

## II.

### Vyjadrenie okresného súdu a vyjadrenie krajského súdu

5. Predseda okresného súdu zrekapituloval doterajší priebeh napadnutého konania a, nadväzujúc na to, uviedol, že k celkovej dĺžke konania prispela aj pandémia COVID-19 a skutočnosť, že v tom čase nebolo možné nariadovať pojednávania. K dĺžke konania však prispela aj sťažovateľka, ktorá požiadala o oslobodenie od súdnych poplatkov až po doručení uznesenia o vyrubení súdneho poplatku, proti ktorému aj podala sťažnosť. Predseda okresného súdu nezistil žiadne subjektívne ani objektívne prietahy, ktoré by boli spôsobené sudkyňou, alebo pracovníkom okresného súdu. Okresný súd postupoval v zmysle príslušných procesných predpisov, jednotlivé úkony vykonával v primeraných lehotách, pričom vyvinul snahu na riadny a efektívny postup v konaní. Predseda okresného súdu navrhol, aby ústavný súd nevydal požadovaný nález. Zároveň podotkol, že výšku požadovaného primeraného zadosťučinenia považuje za neprimeranú.

6. Predsedníčka krajského súdu zrekapitulovala priebeh odvolacieho konania a poukázala na jeho celkovú dĺžku 10 mesiacov, ktorá je aj z pohľadu rozhodovacej praxe ústavného súdu akceptovateľná. Krajský súd o odvolaní žalovaného konal bez zbytočných prietáhov, a preto námietku sťažovateľky vo vzťahu ku krajskému súdu považuje za nedôvodnú.

7. Ústavný súd nepovažoval za účelné vyzývať sťažovateľku na zaujatie stanoviska k vyjadreniam, keďže ich obsah nevedol k pochybnostiam o potrebe vyhovieť ústavnej sťažnosti v jej esenciálnej podstate (porušenie označených práv).

### III.

#### Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

9. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo, preto je ich základnou povinnosťou zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník (strana sporu) obrátil na súd so žiadosťou o rozhodnutie. Táto povinnosť vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

10. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

11. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov. Konaniu možno priznať osobitný stupeň skutkovej zložitosti vzhľadom na potrebu vykonania znaleckého dokazovania znalcom z odboru stavebníctva. Uvedená skutočnosť však v plnom rozsahu nie je spôsobilá ospravedlniť dĺžku konania ako celku.

12. Pri hodnotení správania sťažovateľky ústavný súd konštatuje, že aj jej správanie malo čiastočný vplyv na celkovú dĺžku konania, keďže z dôvodov na jej strane boli odročené tri pojednávania (16. 9. 2021, 25. 11. 2021 a 14. 4. 2022). Sťažovateľka ovplyvnila dĺžku konania aj svojou procesnou aktivitou (návrhy na doplnenie dokazovania, opravné prostriedky, atď.), v tejto súvislosti

ústavný súd konštatuje, že v súlade s platnou judikatúrou ESLP sťažovateľovi síce nemôže byť vyčítané uplatnenie procesných prostriedkov, ktoré mu na ochranu jeho práv poskytuje vnútroštátny právny poriadok, avšak na druhej strane podľa ESLP nemožno pričítať štátu zodpovednosť za prietahy, ktoré v konaní vznikli v dôsledku nutnosti vysporiadať sa s takýmito návrhmi (rozsudok ESLP č. 52859/99 z 25. 5. 2004 vo veci Dostál proti Českej republike, § 220).

13. Tretím kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, bol postup konajúcich súdov.

14. Ústavný súd vo vzťahu k okresnému súdu už na úvod konštatuje, že už samotná skutočnosť, že aktuálna celková dĺžka konania od podania žaloby predstavuje dobu siedmich rokov, nie je zlučiteľná s obsahom práv, ktorých porušenie sťažovateľka namieta vo svojej ústavnej sťažnosti, a je dostačujúca na vyslovenie ich porušenia. Okresný súd síce nebol vyslovene nečinný dlhé súvislé časové obdobie, avšak jeho postup bol poznačený výraznými prvkami neefektívnosti. V priebehu konania bolo nariadených 13 termínov pojednávania, z toho sa však reálne uskutočnilo len päť (23. 1. 2020, 18. 5. 2021, 29. 6. 2021, 2. 3. 2023, a 9. 1. 2025). Okresný súd opakovane odročoval pojednávania okrem iného aj z dôvodu, že sporové strany opakovane avizovali uzatvorenie mimosúdnej dohody napriek zjavnej neochote ju uzavrieť, čo následne opakovane okresnému súdu taktiež oznamovali. Taký postup okresného súdu nemožno považovať za efektívny.

15. Ústavný súd nemôže prehliadnuť existenciu kasačného rozhodnutia krajského súdu z 12. marca 2024, ktoré vzhľadom na dôvody kasácie potvrdzuje neefektívny postup zo strany okresného súdu. O neefektívnosti konania svedčí aj to, že po podaní odvolaní proti v poradí druhému rozsudku nebol spis ani po jedenástich mesiacoch predložený krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaniach, pričom okresný súd musel opravným uznesením z 21. mája 2025 opravovať zrejme administratívne nesprávnosti v rozsudku z 9. januára 2025.

16. Ústavný súd nemôže akceptovať obranu predsedu okresného súdu, ktorý ospravedlňoval dĺžku konania pandemiou COVID-19. Obmedzenia, ktoré si vyžiadala pandémia COVID-19, môžu mať nepriaznivý vplyv na vybavovanie vecí vnútroštátnymi súdmi, hoci to v zásade nemôže zbaviť štát všetkej zodpovednosti za nadmernú dĺžku predmetného konania (sťažnosť vo veci Q and R proti Slovinsku, č. 19938/20, rozhodnutie z 8. 2. 2022, § 80).

17. Pri zohľadnení celkovej dĺžky označeného konania, ktorej podstatná časť bola vyplnená neefektívnym postupom okresného súdu, tak ústavný súd dospel k záveru, že jeho postupom došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jej práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (výrok 1 tohto nálezu).

18. Vo vzťahu k postupu krajského súdu ústavný súd uvádza, že dĺžka označeného konania, ktorá predstavovala dobu 10 mesiacov (od 22. 5. 2023 do 12. 3. 2024), bola primeraná a súladná s obsahom označených práv. Ústavný súd preto uvedenej časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (výrok 5 tohto nálezu).

19. Keďže v napadnutom konaní dosiaľ nebolo právoplatne rozhodnuté, ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov (výrok 2 tohto nálezu).

#### **IV.**

#### **Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia**

20. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020). Ústavný súd konštatuje, že v uvedenej veci prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Ústavný súd považoval v okolnostiach danej veci za primerané priznať sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 eur, ktoré jej je okresný súd povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (výrok 3 tohto nálezu). Zohľadnil pritom aj jej správanie, resp. jej procesnú aktivitu. V prevyšujúcej časti požadovaného finančného zadosťučinenia ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovел (výrok 5 tohto nálezu).

#### **V.**

#### **Trovy konania**

21. Ústavný súd priznal sťažovateľke náhradu trov konania v sume 949,17 eur v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a písomné podanie ústavnej sťažnosti) vykonané v roku 2025 podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2025 v sume 371 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby za rok 2025 v sume 14,84 eur (podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Celková suma trov konania tak s príslušnou daňou z pridanej hodnoty predstavuje sumu 949,17 eur. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

**V Košiciach 13. novembra 2025**

**Ladislav Duditš**  
**predseda senátu**